

РЕШЕНИЕ

№ 18086

гр. София, 26.09.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 20.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **3261** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) във връзка с чл.145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на П. Г. А., с ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Русия, срещу Решение № 4171 от 11.03.2024г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ), с което на жалбоподателя е отказано предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че административният акт е неправилен и незаконосъобразен, като постановен при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, противоречие на материалния закон и в явно несъответствие с целите на закона. В него не били обсъдени и анализирани всички относими факти и обстоятелства. Актът бил необоснован, тъй като в голямата си част представлявал цитиране на генерални принципи на бежанското право без те да са действително относими с процесния случай. Фрагментарно били отбелязани тези факти и обстоятелства, които наложили на чужденеца да бяга от Русия. Преценката на ситуацията в страната на произход била съвсем формално. Посочват се примери на арестувани протестиращи срещу войната. Част от задържаните били подложени на мъчения и нехуманно отношение. В Русия имало преследване срещу всички призови за солидарност с украинския народ. Неправилна била и преценката на административния орган, че спрямо бежанската история на П. били неприложими принципите на чл.9, ал.1, т.2 и т.3 от ЗУБ. Моли съда да отмени решението и да върне

преписката за ново разглеждане и произнасяне от административния орган. В съдебно заседание жалбоподателят твърди, че разказал на служителите на ДАБ, че бил представител на групата „Мъжка държава“, която била призната от Русия за екстремистка организация. Въпросната организация защитавала правата на мъжете, които подкрепят Украйна и са против окупацията на Донбас от Русия. П. бил арестуван като член и представител на тази група - за това, че провеждали митинг. За него имало опасност от углавно дело ако се върне в Русия - или за държавна измяна, или за екстремизъм и подкрепа на тероризма. Пълномощникът на жалбоподателя, адв. И., в съдебно заседание твърди, че в решение на ДАБ бежанската история на П. била разгледана повърхностно. Актът бил обоснован със субективни заключения. Административният орган неправилно не кредитирал много документи, представени от П., с аргумента че не съдържали необходимите реквизити или в тях имало технически грешки. Опасенията на доверителя му от връщане в страната били реални. Съгласно чл.8, ал.6 от ЗУБ, статутът се предоставял включително и когато опасенията са основавали на събития, настъпили след като лицето е напуснало страната си. Не прави претенция за присъждане на разноски по делото.

Ответникът - Председателят на ДАБ, чрез юрисконсулт Х., в съдебно заседание моли съда да остави без уважение жалбата и да постанови решение, с което да потвърди решението на ДАБ. Счита, че жалбоподателят не изповядвал религията мюсюлманин сунит. Правилно административният орган приел че не са налице предпоставките по чл.8 и чл.9 от ЗУБ. Нелогично било лице на 13 години да има определено оформено политическо мнение. Представените от жалбоподателя документи в хода на административното производство били - едни без печат, други без да споменават името на жалбоподателя, трети с различни имена на лицето. Административният орган бил обсъдил, че е възможно да се допускат грешки при изписване на имена, но било невъзможно официален документ от Руската федерация да бъде без печат и подпис. Не претендира разноски.

Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор К., в съдебно заседание излага твърдение за основателност и доказаност на жалбата. Общозвестно било нарушаването на човешките права в Русия. Представените в производството снимки доказвали реалната опасност за физическото здраве и живота на лицето при връщане страната му. Моли съда да уважи жалбата и да отмени решението.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало с молба от чужденеца (лист 101 от делото) до ДАБ от 22.05.2023г. (подадена е и втора, бланкова молба до ДАБ от 31.05.2023г. (л.123). На 31.05.2023г. е съставен регистрационен лист (л.98-100). В него е отразено, че молителят е гражданин на Руската федерация, с имена П. (фамилно) Г. (лично) А. (бащино), [дата на раждане] , в [населено място], обл. К., по етническа принадлежност – татарин, с религия – сунит, със средно образование, по професия – спортен съдия, неженен, владеещ руски език, с описан национален паспорт (л.124). Срещу подпис лицето е било своевременно запознато с правата си в производството за предоставяне на международна закрила, както и с организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут (л.96-97). Съставена е Евродак дактилоскопна карта (л.95).

Пред административния орган с молителя е проведено едно интервю – на 29.05.2023г. (л.84-89). На него той е заявил, че баща му е татарин, за майка му в

свидетелството за раждане пишело, че е руския, но предците ѝ били румънци. Той самият се самоопределял като татарин. Бил мюсюлманин сунит. Не може да посочи кога е приел исляма, това било дълъг процес, посещавал различни републики и изучавал различни религии и така го приел. Не го бил приел официално, нямало и точна дата. Преди това не е изповядвал друга религия. Лично той нямал религиозни проблеми свързани със закона. Като цяло обаче мюсюлманите имали проблеми в Русия. Той самият имал проблеми в училище, тъй като учителите не приемали този факт. Съветвали го да не демонстрира религията си. Напуснал Русия на 18.03.2022г. легално за Казахстан. Там останал около седмица, след което отпътувал за Северен К., оттам за Турция, после за Г., после и за Румъния. Там подал документи за получаване на румънско гражданство – 02.02.2023г., тъй като неговите предци били от Б.. Предците му били репресирани от комунистическия режим. На същия ден поискал и убежище в Румъния. Тъй като имало българска виза, му съобщили, че отговорност за него ще поеме в България. Имал призовки от Министерството на вътрешните работи на Русия. Те доказвали че бил активист и причината да иска политическо убежище в България. Имал и скрийншот за превод на парични средства към въоръжените сили на Украйна, по-точно към Легиона за свобода на Русия. Можел да докаже само един паричен превод – от 01.01.2023г., на криптовалута в размер на около 20 американски долара. Има политически псевдоним – А. Р.. Майка му живее в Германия, не познавал баща си, а в Русия живеела единствено една негова втора братовчедка. Имал и леля в Париж, Франция. Членувал в организацията „Командата на Н.“ – от 2017г. до момента, в който не била призната за екстремистка организация. Тя била разформирана в неговия град през 2018г. Друга такава организация била „Мъжка държава“, също призната за екстремистка. Той е бил неин лидер в града. В нея членува от 2017г. до 2019г. Когато унищожили тази организация, той бил призован да дава показания за завеждане на углавно дело. Такова обаче не е било заведено. Предполага, че това било сторено, за да могат да ги използват (членовете на организацията) в бъдеще да се бият в Украйна. Ето защо много от хората на това движение започнали да симпатизират на руското ръководство, както и на терористичната организация ЧВК „В.“. За да остане в политиката трябвало да стане член на някоя партия. Имал познат от партията „Нови хора“, който бил в Руската Дума, П. помагал за избирането му, но не го избрали за депутат. Самият П. никога не бил членувал във въоръжена групировка или в паравоенно формирование. Само симпатизирал на „Легион свободна Русия“, дори искал да постъпи в него. Но в Румъния руски граждани му казали, че било по добре да не се записва, тъй като нямал боен опит. В политиката бил от 2016г., тогава участвал на първия митинг организиран от А.Н. против корупцията. От този момент има интерес към А. Н.. На въпрос какво точно е разбирал от политика, след като към този момент е бил на 13 години, отговаря че щяла да порасне и се безпокоял за своето бъдеще, виждал накъде отива страната след окупацията на К.. В полезрението на спецслужбите попаднал в началото на месец ноември 2017г. Бил задържан на 05.11.2017г. защото заедно с още 6 човека били взели решение да проведат митинг с цел агитация на своето движение. След като ги задържали полицаите прибрали намиращи се у тях позиви. Започнали да го проверяват за екстремизъм, в училище постоянно идвали сътрудници на полицията. Появили са и проблеми от страна на учителите. В прав текст му забранявали да участва в политическа дейност и му казвали че ще има проблем. През 2018г. му назначили обществен възпитател, на когото трябвало да докладва всяко свое действие.

Той обаче продължил политическата си дейност независимо от това. След 9-ти клас поради започнали преследвания се наложило да прекрати политическата си дейност. В края на 2020г. решил да се върне в политиката и се опитал да организира митинг в подкрепа на хората от Х.. Тогава при него дошли служители на следствените служби и не му разрешили да проведе митинга. Започнали да му връчват предупреждения, които представя на административния орган. Престанал да организира акции за да не злепостави другите участници (в организацията). През 2021г., когато Н. се върнал в Русия, започнали много близко да го следят сътрудници на полицията, идвали в дома но и в училището. Когато се придвижвал в града, виждал, че след него има „опашка“. На самите акции бил отпред и имало опити да бъде задържан. Тези опити били неуспешни, защото други протестиращи го издърпвали от ръцете на полицията. През 2021г. Бил извикан от директорката на училището, която го разпитвала за политическите му възгледи. Казала му, че ако не спре да се занимава с политика, ще провали живота си. На 06.03.2022г. бил задържан при излизане от дома му от сътрудници на полицията, използвали физическа сила. Бил задържан в полицията без протокола. Там го унижавали и поискали да разблокира телефона си. Тогава той бил член на организацията на Н.. Започнало съдебно преследване срещу него и го заплашили (началникът на полицията), че ще го изпратят на фронт. Тогава бил последният му шанс да напусне страната. При напускане на страната, на летището, бил питан от сътрудници на полицията и на ФСБ каква е целта на пътуването му и смята ли да се връща. Той е излъгал, че отива като съдия на хокеен мач. Зад граница продължил политическата си дейност. Участвал на проукраински митинги в Г.. Започнали да му взимат интервюта, в които той назовал П. терорист, а войната-престъпна. Тези видеа ги е имало в социалните мрежи. Самият той организирал митинги в Г. в подкрепа на руските политически затворници и в подкрепа на украинската армия. Там дава интервю и за украински канал. Срещу него не било образувано съдебно дело, но предвид интервюто, което дал в Г., сега в Русия можело да започне такова. Заради това, че е изпращал пари на Легион Свободна Русия, Можело да му повдигнат обвинения за държавна измама и финансиране на терористична организация. На въпрос защо в документите е записано различно от неговото име, използван е различен шрифт и са без дати, отговаря, че така са били сканирани. Сътрудниците на полицията му ги давали без дати. По отношение на имената не знае защо е така, той ги питал (сътрудниците), те му отговаряли, че било грешка.

Преди административния орган жалбоподателят е представил документи в подкрепа на бежанската си история: обяснения на руски език (л.49-50); преводно нареждане (л.51-52), за което съдът констатира, че не съдържа име на наредителя на паричния превод; сведение (на руски език, л.53-54) на Център за противодействие на екстремизма, в което фигурира името на П., като документът е без печат; призовка за даване на обяснения (л.55), също без печат; писмо до ръководители образователни институции (л.56), несъдържащо името на П., без подпис и без печат; други документи (л.57-65), всички без печат, част от тях също несъдържащи името на П..

Съдът констатира, че административната преписка е приложена в цялост два пъти.

Към административната преписка не е приложена справка относно обстановката в Русия, нито такава е описана като приложение в придружителното

писмо (л.3) от ДАБ до съда.

При тези факти и обстоятелства административният орган е постановил оспореното решение (л.70-74).

В него органът е приел, че за П. А. не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец. Приел е, че бежанската история е недостоверна и нейната единствена цел е да легализира престоя на лицето в страна членка на ЕС. Подобни били действията и на лицето в Румъния. В бежанската история имало много нелогични твърдения, доказващи нейната достоверност. Например, това че лицето започнало да участва в политически мероприятия още на 13 години, още повече служители на ФСБ да обръщат внимание на малолетно дете, по-късно – непълнолетно, в някои от представените документи изобщо не се съдържало името му, на други липсвали печати, били сгрешени имената на лицето, на някои от документите нямало дати. Така органът е заключил, че молителят е направил неумел опит да състави собствена бежанска история на фона на политическите събития в Русия, като се е снабдил с въпросните документи с единствената цел да придаде по голяма достоверност на историята си, без да бъде запознат в подробности със съдържанието на тези документи.

Административният орган е приел също, че за руския гражданин не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут. Изложената фактическа обстановка не дава основание да се приеме, че молителят бил принуден да отпътува от родината си поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание или нечовешко и унижително отнасяне или наказание. Срещу него такива действия нямало нито от официалните власти, нито от някаква групировка, която държавата да не може да контролира.

В обжалваното решение е цитирана справка на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно обстановка от 29.11.2023г., за ситуацията в Русия, въпреки че същата не е приложена към административната преписка. Според въпросната справка, в Русия нямало ситуация на въоръжен конфликт, съответно на безогледно насилие, породено от такъв конфликт. Тъй като молителят бил заявил семейно положение – неженен, то за него не били налице и предпоставките за предоставяне на статут по чл.8, ал.9 и чл.9, ал.6 от ЗУБ.

Поради изложеното по-горе, административният орган е отказал предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут на П. Г. А..

В хода на съдебното производство е представена справка на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ за ситуацията в страната на произход (л.137-141), актуална към 14.02.2024г. Според нея през 2022г. Държавната Дума е приела поправки в Наказателния кодекс на Руската федерация, като е увеличена отговорността за някои престъпления срещу военната служба, включително за избягването на военната служба. Под избягване, съгласно решение на Върховния съд от 2008г., се е разбирало многократното отсъствие без уважителни причини от повиквателни за подлежащия на служба набор и неявяването без уважителна причина. През 2023г. бил предвиден доживотен затвор за престъплението държавна измяна. С нарочен закон от декември 2022г. били приети разпоредби срещу т.нар. „чуждестранни агенти“. През 2022г. се увеличил броят на осъдените лица за оправдаване на тероризма и за екстремизъм. Руските власти злоупотребявали със законодателството за борба с екстремизма и тероризма, за да преследват религиозните малцинства. Преследване били и хората от ЛГБТ движението. След нахлуването в

Украйна, в Русия се е прилагало репресивно законодателство, налага ли се дълги присъди затвор за мирни антивоенни изказвания, както и репресии за участници в антивоенни протести. Потиснати били свободните медии.

В хода на съдебното производство жалбоподателят представи писмени доказателства в подкрепа на изложените в бежанската му история факти и обстоятелства - разпечатки от публикации в социална мрежа (л.142-155) от А. Р. (за което име жалбоподателят твърди в интервюто си, че е бил негов политически псевдоним).

Пред съда е представена и втора справка на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ за ситуацията в Русия (л.156-179), актуална към 17.04.2024г. В нея се цитира изказване на българския журналист Х. Г. за повишена дезинформационна дейност на Русия, както и за опасност за българската военна промишленост. Посочват се шпионски операции на Русия в страни от Европа. Цитирана е конституцията на Русия, която Предвижда свобода на религията и равни права, независимо от религиозните убеждения. Въпреки това, според религиозни групи неправителствени организации властите продължавали да разследват, задържат, затварят и физически малтретират хора, дори да изземват имуществото им, поради религиозната им вяра. Посочват се протести и безредици в Д. на антиеврейски митинг. Споменават се военни действия на Легион за свобода на Русия. В страната имало извънсъдебни убийства и опити за извънсъдебни убийства на представители на ЛГБТ общността, задържания на лица поради политическите им убеждения. Посочва се увеличението на наказанията за престъпления против военната служба. След нахлуването в Украйна, българските власти допълнително засилили опитите си да изкоренят несъгласието с политиката на К.. Било наложено ново, репресивно законодателство, издавали се дълги присъди затвор за мирни антивоенни изказвания. Потисната била медийната свобода. Политическите опоненти и критиците на руските официални власти, включително такива, изразяващи мнението си в социалните мрежи, представителите на системни несистемни партии (освен управляващата), били изложени на по-голям риск. Опозиционните политици и активисти често били обект на изфабрикувани наказателни дела и други форми на административен тормоз. Същото се отнасяло и за активисти на неправителствени организации, журналисти, блогъри, протестиращи лица, адвокати по правата на човека. Цитират се конкретни случаи на задържани лица в различни градове по време на организирани протести. Официалните власти в Русия продължавали да злоупотребяват с широкото определение за екстремизъм, според което гражданите можело да бъдат подложени на определени наказания, включително на мирни протести или заради публикации в медиите.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението на ДАБ е връчено на жалбоподателя на 15.03.2024г. жалбата е подадена чрез административния орган на 28.03.2024г., тоест в 14 дневения срок по чл.149, ал.1 от АПК, от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от оспорване на административния акт, поради което съдът дължи произнасяне по същество.

Разгледана по същество, жалбата се явява основателна.

Решението е издадено от компетентен орган съгласно чл.48, ал.1 ,т.1 от ЗУБ - Председателя на ДАБ. Спазена е предвидената в закона форма, актът съдържа всички изискуеми реквизити. Търсещото международна закрила лице е своевременно информирано още при започването на производството за правата му, писмено му е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молбите за закрила и му е представен списък на организации, от които може да потърси помощ. При съставянето на регистрационния лист, при провеждане на интервюто и при връчване на оспореното решение, е бил назначен преводач от разбираем за лицето език (руски).

При обсъждане на бежанската история, индивидуално за кандидата, органът е допуснал процесуални нарушения, които са довели до необоснованост на изводите му по материалния закон.

Административният орган изцяло е отхвърлил всички доказателства, представени от жалбоподателя, съответно е приел бежанската история за преследване поради политически възгледи срещу официалните власти и войната в Украйна, както и притесненията от мобилизация, за изцяло недостоверна, без да изследва ситуацията в страната на произход по тези въпроси, ограничавайки се само до това, че в Русия не съществува въоръжен конфликт. Поглеждайки от формална страна доказателствата на кандидата, считайки ги за нередовно изготвени или неясни, органът отхвърля изобщо, че кандидатът може да изразява такива позиции и да споделя съответните възгледи, за които разказва на интервюто и за които представя доказателства и в съдебното производство, като игнорира всякаква възможност жалбоподателят да има такива и за него това да има последици. Бежанската история на жалбоподателя обаче почива върху опасения от преследване поради политически възгледи, които същият изразява, в това число и срещу войната в Украйна, както и поради страх от мобилизация, което по никакъв начин не е обсъдено в решението, не е събрана и информацията относно това как в страната на произход властите се отнасят с лица, които изразяват различни от официалната власт и срещу нея политически възгледи и които изразяват позиция срещу войната в Украйна.

Във връзка с твърденията за преследване по „политически причини“ съдът съобразява легалното определение по чл.10, пар.1, б.„д“ от Директива 2011/95/ЕС - понятието „политическо мнение“ обхваща по-специално мнение, идеи или убеждения по въпроси, свързани с потенциалните субекти на преследване, посочени в член 6, както и с техните политики или методи, независимо дали мнението, идеите или убежденията са били изразени в действия на молителя. В случая, потенциалните субекти на преследване са тези по чл.6, б. „а“ от Директивата, а именно държавата.

От справките, представени за първи път в хода на съдебното производство (няма такава приложена в преписката от административното производство) може да се заключи относно административна и наказателна репресия срещу лица, обявяващи се против войната в Украйна, за ограничаване на човешките права в Руската федерация и тенденция към влошаване, както и отношението на руските официални власти към критиците и опонентите на режима в К., което не е взето предвид от органа при обсъждане на молбата на кандидата.

Като нито е събрал, нито е обсъдил в административното производство

положението в страната на произход, конкретно по опасенията, изложени от кандидата, ответникът е постановил незаконосъобразно решение. Изключването изобщо да се анализира дали политическите възгледи, позицията за войната с Украйна и опасенията във връзка с мобилизация на кандидата, би създадо за него опасност от преследване при завръщане в страната на произход с оглед положението там по тези въпроси, е довело до необосновани изводи у органа, в противоречие с изискванията за оценяване молбите а закрила.

Съгласно чл.4, пар.3, б. “в“ от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи, вкл. индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства. Установените по отношение на кандидата индивидуални обстоятелства към момента на приключване на съдебното дирене следва да се отнесат към достъпната информация за страната на произход, каквато обаче не е взета предвид от органа в производството пред него.

Отмяната на решението като незаконосъобразно поради допуснати съществени процесуални нарушения налага преписката да бъде върната на административния орган за ново произнасяне по молбата за закрила при съобразяване на указанията в решението по тълкуване и прилагане на закона – обсъждане на заявените от кандидата опасения от преследване поради политически възгледи, изразена позиция срещу войната в Украйна, от мобилизация, съотнесено към информацията за страната на произход, конкретно по тях, като се вземат предвид и представените пред съда доказателства.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София – град, I отделение, 6-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 4171 от 11.03.2024г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет на Република България.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по молба за международна закрила на П. Г. А. вх.№ ОК – 13-382 от 31.05.2023 г. на РПЦ - София, при съобразяване на указанията, дадени с настоящото решение.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: